

Handhavingsstrategie 'Houtstook in een binnenruimte' (5:34A-B APV Rheden)

Handhaven met de menselijke maat

De lokale regels over houtstook in een binnenruimte zijn nieuw. Bij nieuwe regels is het van belang dat eerst ingezet wordt op brede communicatie over de regels. Hiervoor wordt een communicatiestrategie opgesteld.

Na de vaststelling en de publicatie van de regels treden deze nog niet direct in werking. Dat gebeurt op 1 januari 2027. Het jaar 2026 wordt dan ook een overgangsjaar, waarin ingezet wordt op voorlichting. Daarbinnen is ook aandacht voor een persoonlijke benadering van huishoudens met een houtkachel waarover overlastmeldingen ingediend worden. De BOA's en bouwtoezichthouders zullen vanaf de tweede helft van 2026 bij deze inwoners langsgaan en hen informeren over de nieuwe regels en de mogelijkheden om overlast zo veel als mogelijk te beperken. Als zij de inwoner(s) niet thuis treffen, wordt telefonisch contact opgenomen of wordt een kaartje met een terugbelverzoek in de brievenbus achtergelaten. Persoonlijk contact draagt bij aan het begrip voor en de acceptatie van nieuwe regels.

Die lijn wordt vanaf de inwerkingtreding van de regels op 1 januari 2027 tot en met februari 2027 – het einde van het lokale stookseizoen – doorgetrokken. De BOA's en bouwtoezichthouders zullen bij meldingen waar mogelijk de inwoner, over wiens houtkachel de melding is ingediend, aanspreken op de naleving van de nieuwe regels. Vanaf maart 2027 zullen de BOA's en bouwtoezichthouders controles uitvoeren op de naleving van de regels. Vanaf dat moment gaat onderstaande werkwijze gelden.

Handhavingsbeleid

Stap 1: bij een eerste constatering dat een inwoner zich niet aan de stookregels houdt, informeert de BOA en/of toezichthouder de inwoner en spreekt hij hem aan. De BOA en/of toezichthouder zoekt daartoe rechtstreeks contact met de inwoner, bij voorkeur in de vorm van persoonlijk contact bij de woning. Op deze wijze wordt geprobeerd om de overtreding op een informele manier te laten eindigen. Als de toezichthouder geen contact krijgt met de bewoner – ook niet na bijvoorbeeld het achterlaten van een kaartje met een terugbelverzoek – wordt overgestapt naar stap 2. De BOA of toezichthouder draagt het dossier daartoe over aan een jurist. Ook als na een eerste constatering opnieuw geconstateerd wordt dat een inwoner zich niet aan de stookregels houdt, wordt overgestapt naar stap 2. Als sprake is van een ernstige overtreding en/of ernstige overlast, kan direct overgestapt worden naar stap 2.

Stap 2: de jurist stuurt namens de gemeente aan de inwoner een brief. Daarin wordt aangegeven wat er is geconstateerd en dat de gemeente van plan is om een handhavingsbesluit op te leggen. Dit is een 'voornemen last onder dwangsom'. Waar mogelijk neemt de jurist eerst contact op met de inwoner om aan te kondigen dat deze brief eraan komt. In de brief wordt de inwoner de mogelijkheid geboden om zijn zienswijze op de voorgenomen handhaving te geven. Dit is het moment voor mensen om bijzondere omstandigheden (hun persoonlijke situatie of anderszins) en (on)mogelijkheden naar voren te brengen. De zienswijze kan aanleiding zijn om nadere informatie bij de inwoner op te vragen, zoals stukken die zijn zienswijze ondersteunen. De zienswijze kan ook aanleiding zijn om eerst nader onderzoek te doen, bijvoorbeeld in de vorm van nadere controles.

Het college weegt de zienswijze en eventuele ondersteunende stukken mee bij het nemen van een besluit. Vanwege de beginselplicht tot handhaving zal het college alleen in uitzonderlijke omstandigheden mogen afzien van handhaving. Het college heeft echter

ook in het handhavingsbesluit nog enige ruimte om bijzondere omstandigheden mee te wegen. Daarover volgt onder 'Afwijking van de begunstigingstermijn: meer ruimte als dat nodig is' meer.

Stap 3: de gemeente neemt vervolgens een handhavingsbesluit. Dat zal veelal een 'last onder dwangsom' zijn. Dit besluit zal inhouden dat de inwoner de overtreding moet stoppen en/of niet nog een keer moet begaan. Als sprake is van een ernstige situatie of wanneer een last onder dwangsom er niet toe leidt dat de inwoner met de overtreding stopt, kan de gemeente zelf ingrijpen met een last onder bestuursdwang.

Begunstigingstermijn

In het handhavingsbesluit neemt de gemeente een termijn op waarbinnen de bewoner de overtreding moet hebben beëindigd. Dit is de begunstigingstermijn. Deze termijn is afhankelijk van de overtreding. Als het handhavingsbesluit gaat over het beëindigd houden van de overtreding en de inwoner daaraan kan voldoen door het niet nog een keer te doen (bijvoorbeeld: stoken buiten het stookvenster), bevat het handhavingsbesluit geen termijn.

Hoogte van de dwangsom

Als de inwoner zich binnen de gestelde termijn aan het handhavingsbesluit houdt, verbeurt hij geen dwangsom. Als de inwoner dat niet doet, verbeurt hij wel een dwangsom. De gemeente houdt de volgende termijnen en dwangsombedragen aan, tenzij de omstandigheden van het geval aanleiding geven om daarvan af te wijken:

Overtreding	Begunstigings- termijn	Dwangsom	Prioriteit
<i>Stoken buiten het stookvenster (tussen 06.00 en 17.00)</i>	Geen	€ 250,-	hoog
<i>Stoken buiten het stookvenster (tussen 21.00 en 06.00)</i>	Geen	€ 250,-	laag
<i>Stoken van hout dat niet voldoet aan een vochtpercentage tussen de 12 en 20%</i>	Geen termijn	€ 250,-	hoog
<i>Stoken van hout dat niet geldt als schoon en onbehandeld in de zin van de regels</i>	Geen termijn	€ 500,-	hoog
<i>Gebreken aan de rookgasafvoer</i>	Vier maanden	€ 1.500,-	hoog

De dwangsombedragen zijn in één keer verschuldigd als na de termijn geconstateerd wordt dat de inwoner zich niet aan het handhavingsbesluit houdt. De dwangsombedragen zijn direct het maximum dat verschuldigd is. Als de inwoner daarna blijft doorgaan met de overtreding, kan de gemeente opnieuw een handhavingsbesluit opleggen. De inhoud van dat handhavingsbesluit en de hoogte van de dwangsom zijn dan maatwerk.

Deze termijnen en dwangsommen komen in het VTH-beleid dat in 2026 herzien wordt. Zodra het VTH-beleid is vastgesteld, geldt dat bij afwijkingen tussen het VTH-beleid en dit handhavingsbeleid, het VTH-beleid vóór gaat.

Afwijking van de begunstigingstermijn: meer ruimte als dat nodig is

Van de termijnen uit bovenstaande tabel kan gemotiveerd worden afgeweken. Dit kan ruimte geven om een langere termijn op te nemen als dat passend is bij de situatie. De

gemeente heeft op grond van het evenredigheidsbeginsel namelijk enige ruimte in het bepalen van de begunstigingstermijn.

De gemeente is daarin niet volledig vrij. Zij is daarbij gebonden aan wetgeving en rechtspraak, zoals het gelijkheidsbeginsel ten opzichte van andere inwoners (waar ook het risico op precedentwerking bij hoort). De gemeente zal deze kaders moeten betrekken bij het bepalen van een begunstigingstermijn die afwijkt van het VTH-beleid. Ook de mate van overlast voor de directe omgeving zal zij moeten meewegen: naarmate er meer aanwijzingen van (ernstige) overlast zijn, moet hiermee terughoudender omgegaan worden.

De uitgangspunten zijn:

- Dat er welwillend wordt gekeken naar een verzoek van een inwoner voor een langere termijn als sprake is van valide redenen waardoor de inwoner zich niet binnen de termijn aan de regels kan houden. De gemeente kan daar ondersteunde stukken van verlangen. De gemeente moet de afwijkende termijn goed kunnen motiveren in het licht van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- Dat de gemeente de inwoner op weg helpt bij het vinden van de informatie voor het treffen van de benodigde maatregelen. De gemeente kan bijvoorbeeld wijzen op de Woning Energiescan die via de gemeente kan worden aangevraagd en gratis is. Hiermee kan de bewoner zich laten adviseren over de energiemaatregelen die voor zijn woning geschikt zijn en welke financierings- en subsidiemogelijkheden benut kunnen worden. De mindervermogende inwoners kunnen via de gemeente in aanmerking komen voor energiecoaching, waarin de advisering uit de Woning Energie Scan ook is opgenomen.
- Dat inwoners die een verdere stap in de verduurzaming van hun woning willen zetten dan direct nodig is om aan de regels te voldoen, daar door de gemeente in gefaciliteerd worden.
- Dat de termijn niet langer wordt gesteld dan nodig is. Van de inwoner wordt dan ook verwacht dat deze verantwoordelijkheid neemt voor de situatie, zich actief opstelt en zo nodig hulp inschakelt om zo snel mogelijk aan de regels te voldoen.

Plan van aanpak

Als de inwoner aangeeft dat hij (technische) maatregelen moet treffen en daardoor niet binnen de termijn aan het handhavingsbesluit kan voldoen, vraagt de gemeente de inwoner om een plan van aanpak met een concreet overzicht van de te nemen maatregelen en een planning met startdatum en uitvoeringsduur van de partij die de werkzaamheden gaat uitvoeren (aannemer, installateur e.d.). Naarmate de werkzaamheden beperkter in omvang zijn, zal een opdrachtbevestiging met daarop de werkzaamheden, de startdatum en de uitvoeringsduur meestal al voldoende zijn. Het aangeleverde plan van aanpak wordt intern beoordeeld. Als de gemeente daarover nog vragen heeft, neemt zij contact op met de inwoner, diens adviseur of de uitvoerende partij. Als het plan van aanpak als deugdelijk en aannemelijk beoordeeld wordt, wordt het handhavingsbesluit genomen en het plan van aanpak daaraan verbonden. In het handhavingsbesluit wordt de begunstigingstermijn dan veelal gebaseerd op de planning met startdatum en de verwachte uitvoeringsduur als deze termijn niet ongebruikelijk lang is. Zodra het werkzaamheden betreft waarvan de uitvoeringsduur langer, de startdatum verder in de toekomst ligt is en/of het een situatie betreft waarvan veel overlast ervaren wordt, zullen er in het handhavingsbesluit mogelijk aanvullende maatregelen opgelegd worden om voor de tussentijd de overlast te beperken. Zodra de maatregelen uitgevoerd zijn, zal gecontroleerd worden of de bewoner zich (binnen de termijn) aan de regels houdt. Daarna wordt een brief verzonden waarin het einde van de handhaving wordt bevestigd.

Financiële omstandigheden

Als de bewoner aangeeft dat zijn financiële situatie de uitgaven voor aanpassingen of (verduurzamings)maatregelen niet toestaat, kan de gemeente de bewoner informeren over de instanties die hierbij kunnen helpen, zoals budgethulp. Dit kan enkel op vrijwillige basis en kan vanuit de gemeente of instanties buiten de gemeente. Via energiecoaching of de Woning Energiescan kan de bewoner zich laten adviseren over de energiemaatregelen die voor zijn woning geschikt zijn en welke financierings- en subsidiemogelijkheden er zijn. De financiële situatie van de inwoner kan reden zijn om een langere begunstigingstermijn aan het handhavingsbesluit te verbinden.

Rechtsmiddelen

Als de inwoner het niet eens is met het handhavingsbesluit, staat daartegen bezwaar, beroep en hoger beroep open.

Stap 4: als de inwoner niet stopt met de overtreding, kunnen nadere maatregelen worden opgelegd. Dit nieuwe handhavingsbesluit kan een hogere dwangsom zijn of bij excessen een last onder bestuursdwang (zoals een tijdelijk stookverbod) zijn. De BOA/toezichthouder en/of de jurist nemen eerst contact op met de inwoner om inzicht te krijgen in de reden waarom de inwoner niet aan het eerste handhavingsbesluit voldoet. Als blijkt dat daar een hulpvraag achter zit, zal de gemeente de inwoner in contact brengen met de interne disciplines die de inwoner kunnen helpen, informeren of op weg kunnen helpen.

Prioritering

De overtredingen in bovenstaande tabel hebben een hoge prioriteit. In afwijking daarvan heeft het stoken buiten het stookvenster (tussen 21.00 en 06.00) een lage prioriteit.